

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

॥ సుందరకాండం ॥

ఏకో నచత్వారింశః సర్గః

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ సుందరకాండం ॥

ఏకోనచత్వారింశః సర్గః

చూడామణిమాదాయ యాంతం హనుమంతం ప్రతి సీతయా
శ్రీరామప్రభృతీనుత్సాయితుమాగ్రహకరణం సముద్రతరణే సంశయానాయాః
సీతాయా హనుమతా వానరాణాం పరాక్రమం వర్ణయిత్వాఽఽశ్వాసనం

మణిం దత్త్వా తతః సీతా హనూమంతమథాబ్రవీత్ |
అభిజ్ఞానమభిజ్ఞాతమేతద్ రామస్య తత్త్వతః || 5.39.1 ||

మణిం దృష్ట్వా తు రామో వై శ్రయాణాం సంస్మరిష్యతి |
వీరో జనన్యా మమ చ రాజ్ఞో దశరథస్య చ || 5.39.2 ||

స భూయస్త్యం సముత్సాహచోదితో హరిసత్తమ |
అస్మిన్ కార్యసముత్సాహే ప్రచింతయ యదుత్తరం || 5.39.3 ||

త్వమస్మిన్ కార్యనిర్వోగే ప్రమాణం హరిసత్తమ |
తస్య చింతయ యో యతో దుఃఖక్షయకరో భవేత్ || 5.39.4 ||

హనూమన్ యత్నమాస్థాయ దుఃఖక్షయకరో భవ |
స తథేతి ప్రతిజ్ఞాయ మారుతిర్భీమవిక్రమః || 5.39.5 ||

శిరసాఽఽవంద్య వైదేహీం గమనాయోపచక్రమే |
జ్ఞాత్వా సంప్రస్థితం దేవీ వానరం పవనాత్మజం || 5.39.6 ||

బాష్పగద్గదయా వాచా మైథిలీ వాక్యమబ్రవీత్ |
హనూమన్ కుశలం బ్రూయాః సహితౌ రామలక్ష్మణౌ || 5.39.7 ||

సుగ్రీవం చ సహామాత్యం సర్వాన్ వృద్ధాంశ్చ వానరాన్ |
బ్రూయాస్త్యం వానరశ్రేష్ఠ కుశలం ధర్మసంహితం || 5.39.8 ||

యథా చ స మహాబాహుర్మాం తారయతి రాఘవః |
అస్మాద్ దుఃఖాంబుసంరోధాత్ త్వం సమాధాతుమర్హసి || 5.39.9 ||

జీవంతీం మాం యథా రామః సంభావయతి కీర్తిమాన్ |
తత్ త్వయా హనుమన్ వాచ్యం వాచా ధర్మమవాప్నుహి || 5.39.10 ||

నిత్యముత్సాహాయుక్తస్య వాచః శ్రుత్వా మయేరితాః |
వర్ధిష్యతే దాశరథేః పౌరుషం మదవాప్తయే || 5.39.11 ||

మత్సందేశయుతా వాచస్త్యత్తః శ్రుత్వైవ రాఘవః |
పరాక్రమే మతిం వీరో విధివత్ సంవిధాస్యతి || 5.39.12 ||

సీతాయాస్తద్ వచః శ్రుత్వా హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
శిరస్యంజలిమాధాయ వాక్యముత్తరమబ్రవీత్ || 5.39.13 ||

క్షిప్రమేష్యతి కాకుత్స్థో హర్యక్షప్రవరైర్వృతః |
యస్తే యుధి విజిత్యారీన్ శోకం వ్యపనయిష్యతి || 5.39.14 ||

నహి పశ్యామి మర్త్యేషు నాసురేషు సురేషు వా |
యస్తస్య వమతో బాణాన్ స్థాతుముత్సహతేఽగ్రతః || 5.39.15 ||

అప్యర్కమపి పర్జన్యమపి వైవస్వతం యమం |
స హి సోఢుం రణే శక్తస్తవ హేతోర్విశేషతః || 5.39.16 ||

స హి సాగరపర్యంతాం మహీం సాధితుమర్హతి |
త్వన్నిమిత్తో హి రామస్య జయో జనకనందిని || 5.39.17 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా సమ్యక్ సత్యం సుభాషితం |
జానకీ బహు మేనే తం వచనం చేదమబ్రవీత్ || 5.39.18 ||

తతస్తం ప్రస్థితం సీతా వీక్షమాణా పునః పునః |
భర్తృన్నేహోన్వితం వాక్యం సౌహార్దాదనుమానయత్ || 5.39.19 ||

యది వా మన్యసే వీర వసైకాహమరిందమ |
కస్మింశ్చిత్ సంవృతే దేశే విశ్రాంతః శోష్వి గమిష్యసి || 5.39.20 ||

మమ చైవాలృభాగ్యాయాః సాన్నిధ్యాత్ తవ వానర |
అస్య శోకస్య మహతో ముహూర్తం మోక్షణం భవేత్ || 5.39.21 ||

తతో హి హరిశార్దూల పునరాగమనాయ తు |
ప్రాణానామపి సందేహో మమ స్యాన్నాత్ర సంశయః || 5.39.22 ||

తవాదర్శనజః శోకో భూయో మాం పరితాపయేత్ |
దుఃఖాదుఃఖపరామృష్టాం దీపయన్నివ వానర || 5.39.23 ||

అయం చ వీర సందేహస్తిష్ఠతీవ మమాగ్రతః |
సుమహాంస్తృత్సహాయేషు హర్యుక్షేషు హరీశ్వర || 5.39.24 ||

కథం ను ఖలు దుష్పారం తరిష్యంతి మహోదధిం |
తాని హర్యుక్షసైన్యాని తౌ వా నరవరాత్మజౌ || 5.39.25 ||

త్రయాణామేవ భూతానాం సాగరస్యేహ లంఘనే |
శక్తిః స్యాద్ వైనతేయస్య తవ వా మారుతస్య వా || 5.39.26 ||

తదస్మిన్ కార్యనిర్యోగే వీరైవం దురతిక్రమే |
కిం పశ్యసే సమాధానం త్వం హి కార్యవిదాం వరః || 5.39.27 ||

కామమస్య త్వమేవైకః కార్యస్య పరిసాధనే |
పర్యాప్తః పరవీరఘ్న యశస్యస్తే ఫలోదయః || 5.39.28 ||

బలైః సమగ్రైర్మృధి మాం రావణం జిత్య సంయుగే |
విజయీ స్వపురం యాయాత్ తత్తస్య సదృశం భవేత్ || 5.39.29 ||

బలైస్తు సంకులాం కృత్వా లంకాం పరబలార్దనః |
మాం నయేద్ యది కాకుత్స్థస్తత్ తస్య సదృశం భవేత్ || 5.39.30 ||

తద్యథా తస్య విక్రాంతమనురూపం మహాత్మనః |
భవేదాహవశూరస్య తథా త్వముపపాదయ || 5.39.31 ||

తదర్థోపహితం వాక్యం ప్రశ్రితం హేతుసంహితం |
నిశమ్య హనుమాన్ శేషం వాక్యముత్తరమబ్రవీత్ || 5.39.32 ||

దేవి హర్యృక్షనైన్యానామీశ్వరః ప్లవతాం వరః |
సుగ్రీవః సత్యసంపన్నస్తవార్థే కృతనిశ్చయః || 5.39.33 ||

స వానరసహస్రాణాం కోటిభిరభిసంవృతః |
క్షిప్రమేష్యతి వైదేహి రాక్షసానాం నిబర్హణః || 5.39.34 ||

తస్య విక్రమసంపన్నాః సత్త్వవంతో మహాబలాః |
మనః సంకల్పసంపాతా నిదేశే హరయః స్థితాః || 5.39.35 ||

యేషాం నోపరి నాధస్తాన్న తిర్యక్ సజ్జతే గతిః |
న చ కర్మసు సీదంతి మహత్స్వమితతేజసః || 5.39.36 ||

అసకృత్ తైర్మహోత్సాహైః ససాగరథరాధరా |
ప్రదక్షిణీకృతా భూమిర్వాయుమార్గానుసారిభిః || 5.39.37 ||

మద్విశిష్టాశ్చ తుల్యాశ్చ సంతి తత్ర వనౌకసః |
మత్తః ప్రత్యవరః కశ్చిన్నాస్తి సుగ్రీవసన్నిధౌ || 5.39.38 ||

అహం తావదిహ ప్రాప్తః కిం పునస్తే మహాబలాః |
నహి ప్రకృష్టాః ప్రేష్యంతే ప్రేష్యంతే హీతరే జనాః || 5.39.39 ||

తదలం పరితాపేన దేవి శోకో వ్యపైతు తే |
ఏకోత్పాతేన తే లంకామేష్యంతి హరియూథపాః || 5.39.40 ||

మమ పృష్ఠగతౌ తౌ చ చంద్రసూర్యావివోదితౌ |
త్వత్సకాశం మహాసంఘౌ నృసింహోవాగమిష్యతః || 5.39.41 ||

తౌ హి వీరౌ నరవరౌ సహితౌ రామలక్ష్మణౌ |
ఆగమ్య నగరీం లంకాం సాయకైర్విధమిష్యతః || 5.39.42 ||

సగణం రావణం హత్వా రాఘవో రఘునందనః |
త్వామాదాయ వరారోహే స్వపురీం ప్రతి యాస్యతి || 5.39.43 ||

తదాశ్వసిహి భద్రం తే భవ త్వం కాలకాంక్షిణీ |
నచిరాద్ ద్రక్ష్యసే రామం ప్రజ్వలంతమివానలం || 5.39.44 ||

నిహతే రాక్షసేంద్రే చ సపుత్రామాత్యబాంధవే |
త్వం సమేష్యసి రామేణ శశాంకేనేవ రోహిణీ || 5.39.45 ||

క్షిప్రం త్వం దేవి శోకస్య పారం ద్రక్ష్యసి మైథిలి |
రావణం చైవ రామేణ ద్రక్ష్యసే నిహతం బలాత్ || 5.39.46 ||

ఏవమాశ్వాస్య వైదేహీం హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
గమనాయ మతిం కృత్వా వైదేహీం పునరబ్రవీత్ || 5.39.47 ||

తమరిఘ్నం కృతాత్మానం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవం |
లక్ష్మణం చ ధనుష్పాణిం లంకాద్వారముపాగతం || 5.39.48 ||

నఖదంష్ట్రాయుధాన్ వీరాన్ సింహశార్దూలవిక్రమాన్ |
వానరాన్ వారణేంద్రాభాన్ క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి సంగతాన్ || 5.39.49 ||

శైలాంబుదనికాశానాం లంకామలయసానుషు |
నర్దతాం కపిముఖ్యానామార్యే యూథాన్యనేకశః || 5.39.50 ||

స తు మర్మణి ఘోరేణ తాడితో మన్మథేషుణా |
న శర్మ లభతే రామః సింహార్ద్ధిత ఇవ ద్విపః || 5.39.51 ||

రుద మా దేవి శోకేన మా భూత్ తే మనసో భయం |
శచీవ భర్తా శక్రేణ సంగమేష్యసి శోభనే || 5.39.52 ||

రామాద్ విశిష్టః కోఽన్యోఽస్తి కశ్చిత్ సౌమిత్రిణా సమః |
అగ్నిమారుతకల్పౌ తౌ భ్రాతరౌ తవ సంశ్రయౌ || 5.39.53 ||

నాస్మింశ్చిరం వత్స్యసి దేవి దేశే
రక్షోగణైరధ్యుషితేఽతిరౌద్రే |
న తే చిరాదాగమనం ప్రియస్య
క్షమస్వ మత్సంగమకాలమాత్రం || 5.39.54 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకోనచత్వారింశః సర్గః ||